

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

89/2015

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 29^η Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα πέντε (2015) ημέρα Τετάρτη και ώρα 09.30 π.μ. και επί της οδού Κηφισίας 7 (5^{ος} όροφος), όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αν. Πρόεδρος :** Δετσαρίδης Χρήστος
- 2. Αντιπρόεδρος :** Μπουσουλέγκα Χριστίνα
- 3. Μέλη :** Ευάγγελος Καραμανλής
Ιωάννα Κουλούρη
Δημήτριος Λουρίκας
Δημήτριος Σταθακόπουλος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Τσιάβου Στυλιανή

Εισήγηση: Η με αριθ. πρωτ. 1836/27.04.2015 εισήγηση

Εισηγητής: Γεώργιος Ταρασίδης, Μηχανικός/Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη μέσω τηλεδιάσκεψης και ο Εισηγητής κ. Ταρασίδης, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδότησης κ. Καξιρή, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Ερώτημα: Το υπ' αρ. πρωτ. 32428/1878/26.03.2015 αίτημα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας/Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς, προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και τα συνημμένα σε αυτό στοιχεία, τα οποία παρελήφθησαν από την Αρχή την 07.04.2015 (αριθ. πρωτ. εισερχομένου της Αρχής 1532/07.04.2015) όπως αυτό συμπληρώθηκε και διορθώθηκε με το έγγραφο ορθής επανάληψης του, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 24.04.2015 (αριθ. πρωτ. εισερχομένου της Αρχής 1802/24.04.2015).

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης για προσφυγή της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας/Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς, για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης σε συνέχεια εν μέρει άγονου διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης/συμβάσεων για την ανάθεση των υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καστοριάς για το σχολικό έτος 2014-2015, συνολικού προϋπολογισμού 465.332,66€ χωρίς Φ.Π.Α. (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης) ήτοι 525.825,91€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%.

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. 32428/1878/26.03.2015 αίτημα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας/Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς (εφεξής Π.Ε. Καστοριάς) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή), το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 07.04.2015 (αριθ. πρωτ. εισερχομένου της Αρχής 1532/07.04.2015) όπως αυτό συμπληρώθηκε και διορθώθηκε με το έγγραφο ορθής επανάληψης του, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 24.04.2015 (αριθ. πρωτ. εισερχομένου της Αρχής 1802/24.04.2015), η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας /Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης σε συνέχεια άγονου διεθνούς ανοικτού επαναληπτικού διαγωνισμού (και χωρίς τροποποίηση των όρων της προηγηθείσας διακήρυξης) για τη σύναψη σύμβασης/συμβάσεων για την ανάθεση των υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καστοριάς για το σχολικό έτος 2014-2015, συνολικού προϋπολογισμού 465.332,66€ χωρίς Φ.Π.Α. (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης) ήτοι 525.825,91€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1 Με την αριθμ. 2052/2014 απόφαση η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (Πρακτικό 43^ο/02.12.2014 - ΑΔΑ: ΩΒΜΜ7ΛΨ-Ω9Υ) αποφάσισε:

‘Α. Την κήρυξη εν μέρει άγονου της υπ. αρ. 10/2014 Προκήρυξης Δημόσιου Ανοικτού Διεθνή Διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς, για το σχολικό έτος 2014-2015.

Β. Την ανάγκη επανάληψης της διαγωνιστικής διαδικασίας για τα αρ. 6, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 40, 42, 44, 45, 46, 48, 49, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 59, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 73, 75, 77, 78, 79, 80, 81 και 82 άγωνα δρομολόγια από την ανωτέρω διακήρυξη είτε αυτούσιων είτε με μικρές τροποποιήσεις που καλύπτονται από τα δικαιώματα προαίρεσης και είναι σύμφωνες το αρ. 20 αυτής, για την προσαρμογή τους στις νέες ανάγκες με Ηλεκτρονικό Επαναληπτικό Ανοικτό Διεθνή Διαγωνισμό συνολικού προϋπολογισμού 525.825,91 €, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και δικαιωμάτων προαίρεσης 40%. Τα δρομολόγια που τροποποιούνται είναι Α) από την ομάδα 4: Το αρ. 42 δρομολόγιο ως προς τον τόπο παραλαβής (μείωση χιλιομέτρων) και το αρ. 23 δρομολόγιο στο οποίο προστέθηκε νέα στάση

(αύξηση χιλιομέτρων) Β) από την ομάδα 3 τα υπ. αρ. 1 και 5 δρομολόγια αυξάνονται σε δύο. Τέλος καταργούνται τα αρ. δρομολόγια 26,43,50,53,58 και 60 από την 10/2014 διακήρυξη γιατί δεν υφίστανται ανάγκες μετά τα νέα στοιχεία. Δεν αναφέρονται οι τροποποιήσεις που δεν επηρεάζουν τις χιλιομετρικές αποστάσεις και επομένως το κόστος των δρομολογίων.

Γ. Την έγκριση της διενέργειας και των όρων της συνημμένης διακήρυξης του Διαγωνισμού”.

2.2 Ακολούθως, εξεδόθη η υπ' αριθμ. 18/2014 Διακήρυξη “Ηλεκτρονικού Δημόσιου Επαναληπτικού Ανοικτού Τακτικού Διαγωνισμού”, προϋπολογισμού 420.207,27 € χωρίς Φ.Π.Α. (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 40%) ήτοι 474.834,22€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%, ο οποίος μετά από ορθή επανάληψη ανήλθε στο ύψος των 465.332,66 € χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι 525.825,91€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%, με αντικείμενο τη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καστοριάς για το σχολικό έτος 2014-2015 (Μάρτιος 2015-Αύγουστος 2015), με δικαίωμα προαίρεσης 40% («*τρίμηνη παράταση και έως 20% τροποποιήσεις υφιστάμενων δρομολογίων*»). Το ακριβές αντικείμενο της σύμβασης υπηρεσιών περιεγράφη αναλυτικά στο Παράρτημα Α της διακήρυξης (Ομάδες Δρομολογίων) καθώς και στο άρθρο 2 της αναλυτικής διακήρυξης [Ομάδες (Τμήματα) Διαγωνισμού].

Ειδικότερα, το αντικείμενο του διαγωνισμού υποδιαιρείται σε δύο (2) τμήματα και πιο συγκεκριμένα, το πρώτο τμήμα (ΟΜΑΔΑ 3) που αφορά σε 11 δρομολόγια λεωφορείων (μεγάλων και μικρών) επιμέρους προϋπολογισμού 136.547,28 € χωρίς Φ.Π.Α. (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 40%) ο οποίος μετά από ορθή επανάληψη ανήλθε στο ύψος των 236.291,54 € χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι 267.009,45€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%, και για το εν λόγω τμήμα γίνονται δεκτές προσφορές μόνο από υποψήφιους αναδόχους που καλύπτουν το σύνολο των δρομολογίων, ενώ το δεύτερο τμήμα Γ (ΟΜΑΔΑ 4) αφορά σε 52 δρομολόγια (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό, υπό 2.1) ταξί (Δ.Χ. επιβατικά), επιμέρους προϋπολογισμού 229.041,09 € χωρίς Φ.Π.Α. (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 40%), ήτοι 258.816,42€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%, και για το τμήμα αυτό οι προσφορές υποβάλλονται για ένα ή περισσότερα δρομολόγια.

2.3 Στο άρθρο 2 της διακήρυξης προβλέπεται ότι το αντικείμενο του διαγωνισμού ήτοι, η ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών *υποδιαιρείται σε ομάδες και οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να υποβάλλουν προσφορά, επί ποινή αποκλεισμού, τουλάχιστον για μία ομάδα. Μπορούν επίσης να υποβάλλουν προσφορά για περισσότερα του ενός ή για το σύνολο των δρομολογίων (σειρές του πίνακα) της ομάδας 4 του παραρτήματος Α, η δε κατακύρωση μπορεί να γίνει και για περισσότερα του ενός τμήματα ή και για το σύνολο των τμημάτων στον ίδιο μειοδότη.*

2.4 Ως κριτήριο κατακύρωσης ορίστηκε (στο άρθρο 4 της διακήρυξης), η χαμηλότερη τιμή για τη συνολική τιμή του κάθε τμήματος.

2.5 Αναφορικά με τα δικαιώματα προαίρεσης ορίστηκε (στο άρθρο 20 της διακήρυξης) ότι:

«1. Η αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα προαίρεσης που δε μπορεί συνολικά να υπερβαίνει το 40% του προϋπολογισμού της διακήρυξης, σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 2, κεφάλαιο Γ, παρ. 2στ της Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. 24001/11-6-2013 (ΦΕΚ 1449 Β'/14-6-2013). που αναλύεται ως κατωτέρω:

• Έως και το 20% του προϋπολογισμού κάθε τμήματος του διαγωνισμού για την τροποποίηση των υφιστάμενων δρομολογίων (δηλαδή αύξηση των χιλιομέτρων των δρομολογίων ή μερική αλλαγή διαδρομής που οφείλεται στην ανάγκη να εξυπηρετηθούν νέοι μαθητές κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης ή σε κάποια απρόβλεπτη ανάγκη – π.χ. εκτέλεση δημόσιων έργων επί οδοστρωμάτων), όποτε προκύπτει ανάγκη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.

• Η δυνατότητα χρονικής παράτασης του αντικειμένου της σύμβασης, με αντίστοιχη αύξηση του συμβατικού αντικειμένου κάθε τμήματος, μέχρι την ολοκλήρωση του επόμενου διαγωνισμού μεταφοράς μαθητών και για διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών μηνών.

2. Τα παραπάνω δικαιώματα προαίρεσης ασκούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της αναθέτουσας αρχής.»

2.6 Στο άρθρο 22 περί εγγυήσεων, ορίζεται ότι εκδίδεται εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμού ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της προϋπολογισθείσας δαπάνης εκτός ΦΠΑ των τμημάτων για το οποία ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει προσφορά, ενώ ο προμηθευτής ή οι προμηθευτές στους οποίους θα γίνει η κατακύρωση της προμήθειας υποχρεούνται να καταθέσουν προ ή κατά την υπογραφή της σύμβασης εγγύηση καλής εκτέλεσης για ποσό ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) της συνολικής συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ.

2.7 Ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή προσφορών ορίσθηκε η 16.02.2015 και ώρα 15.00, ενώ προσφορές μπορούσαν να υποβληθούν από τις 11.02.2015 και ώρα 09.00 και εντεύθεν (μέχρι το καταληκτικό χρονικό σημείο). Ο διαγωνισμός διενεργήθηκε διά μέσου του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

2.8 Στις 07.01.2015 απεστάλη ηλεκτρονικά προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) περίληψη των ουσιαστών όρων και στοιχείων της ως άνω διακήρυξης και δημοσιεύθηκε στις 10.01.2015 με κωδικό 2015/S 007-008070. Επίσης, περίληψη της διακήρυξης (αρ. πρωτ. 959/79/05.01.2015), δημοσιεύθηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 4/09.01.2015), καθώς και στον εθνικό τύπο στις εφημερίδες «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ», «ΗΧΩ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ» και «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ» στις 09.01.2015. Όπως προκύπτει από σχετική αναφορά στο σημείο Ι.1 της δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) καθώς και από σχετική γνωστοποίηση του Αντιπεριφερειάρχη Καστοριάς τα τεύχη του διαγωνισμού αναρτήθηκαν και διατέθηκαν ηλεκτρονικά με ελεύθερη πρόσβαση στους υποψηφίους. στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς (www.kastoria.gr) στις 07.01.2015

Δεδομένου ότι διαπιστώθηκε εσφαλμένη αναφορά στο ύψος του συνολικού προϋπολογισμού ήτοι 474.834,22€ αντί του ορθού 525.825,91€ συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 40% και Φ.Π.Α. 13% που οφειλόταν στην εσφαλμένη αναφορά στο ύψος του επιμέρους προϋπολογισμού για το πρώτο τμήμα (ΟΜΑΔΑ 3) των δρομολογίων (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό, υπό 2.2) ήτοι 216.017,80€ αντί του ορθού 267.009,45€ συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 40% και Φ.Π.Α. 13% εκδόθηκε ορθή επανάληψη ως προς τα ως άνω ποσά.

Έτσι στις 13.01.2015 απεστάλη ηλεκτρονικά προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) διορθωτική προκήρυξη αναφορικά με τα προαναφερόμενα ποσά η οποία δημοσιεύθηκε στις 16.01.2015 με κωδικό 2015/S 011-014789. Επίσης, στις 14.01.2015 εκδόθηκε ορθή επανάληψη περίληψη της διακήρυξης (ΑΔΑ: 70127ΛΨ-ΚΨ4), και η σχετική διόρθωση του ποσού του συνολικού προϋπολογισμού δημοσιεύθηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 15/23.01.2015), καθώς και στον εθνικό τύπο στις εφημερίδες «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ», «ΗΧΩ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ» και «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ» στις 15.01.2015. Τέλος, η ως άνω διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με κωδικό ΑΔΑΜ: 15PROC002525902/14.01.2015 και η ανάρτησή της στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ (Αριθμός –Α/Α Συστήματος: 4450) έγινε στις 15.01.2015 (ώρα δημοσίευσης 15:41:17).

2.9 Σύμφωνα με το από 27.02.2015 Πρακτικό η Επιτροπή Διεξαγωγής του Διαγωνισμού διαπίστωσε ότι δεν κατατέθηκε καμία ηλεκτρονική προσφορά

2.10 Στη συνέχεια, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας με την αριθμ. 291/2015 απόφαση της (Πρακτικό 9^ο/03.03.2015 - ΑΔΑ: 6Θ6Φ7ΛΨ-Ε4Β), ενέκρινε το ως άνω πρακτικό της επιτροπής αποφάσισε την κήρυξή του επαναληπτικού ηλεκτρονικού διαγωνισμού ως άγονο και τέλος την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης κατόπιν της σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων για όλα τα δρομολόγια για τα οποία δεν κατατέθηκε καμία προσφορά, χωρίς ουσιώδη τροποποίηση των όρων της διακήρυξης.

2.11 Κατόπιν των ανωτέρω, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας/Π.Ε. Καστοριάς αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., προσκομίζοντας σχετικό σχέδιο απόφασης του αρμόδιου οργάνου για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καστοριάς, για το για το σχολικό έτος 2014-2015, συνολικού προϋπολογισμού 465.332,66€ χωρίς Φ.Π.Α. (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης) ήτοι 525.825,91€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%., κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α του π.δ. 60/2007.

II. Νομικό πλαίσιο

3. Σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπερ. δδ της περ. γ της παραγρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής. [...]».

4. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών", όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005» (ΦΕΚ Α' 64/16-03-2007) ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις ενεργώντας με διαφάνεια».

5. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007, «1. Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια: α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. [...] β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, είτε ii) από τις αναθέτουσες αρχές που

αναφέρονται στο Παράρτημα IV και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V, είτε iii) από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II A, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II B."

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού με αριθ. 1336/2013 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2004/17/EK, 2004/18/EK και 2009/81/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 134.000 ευρώ και 207.000 ευρώ, αντίστοιχα.

6. Στην περ. α της παρ. 5 του άρθρου 8 («Μέθοδοι υπολογισμού κατώτατης αξίας συμβάσεων») του π.δ. 60/2007 (Α 164) ορίζεται ότι: «[...]5. α) Όταν ένα σχεδιαζόμενο έργο ή ένα σχέδιο αγοράς υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος[...]».

7. Στο άρθρο 25 [με τίτλο «Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/EK)»] του ίδιου π.δ. ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημα της" [...]».

8. Η ταυτόσημου περιεχομένου διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 51 του Ν. 4281/14 (160 Α): "Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείων Οικονομικών και άλλες διατάξεις" ορίζει ότι:

"Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών:

α) Εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημά της..."

9. Στο άρθρο 32, παρ. 2, 5 και 6 του π.δ. 60/2007 ορίζεται ότι: «[...] 2. Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα δύο (52) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού. [...] 5. Όταν οι Προκηρύξεις καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 4, για τις ανοικτές διαδικασίες, ..., μπορούν να συντμηθούν κατά επτά (7) ημέρες. 6. Σύντμηση κατά πέντε (5) ημέρες των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στην παράγραφο 2 ..., είναι δυνατή όταν η αναθέτουσα αρχή παρέχει, με

ηλεκτρονικό μέσο και από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, σύμφωνα με το Παράρτημα VIII, ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα λοιπά τεύχη του διαγωνισμού, προσδιορίζοντας στο κείμενο της προκήρυξης την ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση. Η σύντμηση αυτή μπορεί να ορίζεται επιπλέον της μείωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 5. [...]».

10. Οι ταυτόσημες περιεχομένου διατάξεις των παραγράφων 2,5 και 6 του άρθρου 59 του Ν. 4281/14 (160 Α): “Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείων Οικονομικών και άλλες διατάξεις” ορίζουν ότι: “2. Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα δύο (52) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού... 5. Όταν οι προκηρύξεις καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 4, για τις ανοικτές διαδικασίες [...] μπορούν να συντμηθούν κατά επτά (7) ημέρες. 6. Σύντμηση κατά πέντε (5) ημέρες των προθεσμιών παραλαβής που ορίζονται στην παράγραφο 2 [...] είναι δυνατή όταν η αναθέτουσα αρχή παρέχει με ηλεκτρονικό μέσο και από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, σύμφωνα με το Παράρτημα VIII, ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα λοιπά τεύχη του διαγωνισμού, προσδιορίζοντας στο κείμενο της προκήρυξης την ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση. Η σύντμηση αυτή μπορεί να ορίζεται επιπλέον της μείωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 5.”

11. Στο εδάφιο 21, Κεφ. II, παρ.Η του άρθρου 186 «Αρμοδιότητες Περιφερειών» του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 86/Α), όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4089/2012 (ΦΕΚ 206/Α) μεταξύ των αρμοδιοτήτων των Περιφερειών περιλαμβάνεται : «...Η μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, των μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων, καθώς και των απαιτούμενων ενεργειών σε περίπτωση αδυναμίας πραγματοποίησης αυτής ... Από 1.7.2013 η δαπάνη της μεταφοράς μαθητών βαρύνει τους προϋπολογισμούς των Περιφερειών». Στο ν. 4089/2012, ορίζεται: άρθρο 9 “δίνεται η δυνατότητα στις Περιφέρειες να εγγράφουν πίστωση, να δημοπρατούν και να προβαίνουν σε κάθε άλλη ενέργεια για την προετοιμασία της μεταφοράς μαθητών του σχολικού έτους 2013-2014 και πριν από την 1-7-2013», στην παρ. 2 άρθρου 7 “Συμβάσεις Δήμων για τη μεταφορά μαθητών που συνάφθηκαν βάσει της κ.υ.α. Αριθ. 35415/28.7.2011 (Β’ 1701) ή άλλες υφιστάμενες συμβάσεις μεταφοράς μαθητών με διάρκεια πέραν της 1.7.2013 λύονται αυτοδικαίως και αζημίως μετά την ημερομηνία αυτή”.

12. Στο Κεφάλαιο Γ του άρθρου 2 της με αριθμ. 24001/13 (ΦΕΚ 1449 Β/14-6-2013) ΚΥΑ, με θέμα «Μεταφορά μαθητών δημόσιων σχολείων από τις Περιφέρειες», ορίζεται: «ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: Μεταφορά μαθητών με δημόσια σύμβαση υπηρεσιών -1. Προϋποθέσεις. α. Εάν η μεταφορά των μαθητών είναι αδύνατη με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων, η Περιφέρεια αναθέτει με δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των Π.Δ/των 60/2007 και 118/2007, τη μεταφορά των μαθητών με κάθε κατάλληλο μεταφορικό μέσο δημόσιας χρήσης που να πληροί τους όρους ασφαλούς μεταφοράς. .... 2. Κανόνες διαδικασίας σύναψης σύμβασης. α. Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέχρι και έξι μήνες πριν την έναρξη των δρομολογίων με βάση τα στοιχεία της παρ.1.β. του άρθρου 5. β. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε ένα έως τρία έτη αρχής γενομένης από την έναρξη του σχολικού έτους αφετηρίας. Οι προσφορές των υποψηφίων αναδόχων υποβάλλονται ανά τμήμα με ποσοστό έκπτωσης επί τοις εκατό (%) σε ακέραιες μονάδες. γ. Ο σχεδιασμός των δρομολογίων πρέπει να λαμβάνει υπόψη:... στ. Στο διαγωνισμό προβλέπονται τα εξής δικαιώματα προαίρεσης που δεν μπορούν συνολικά να υπερβαίνουν το 50%

του προϋπολογισμού της διακήρυξης: i) Έως και το 20% του προϋπολογισμού κάθε τμήματος του διαγωνισμού για την τροποποίηση των υφιστάμενων δρομολογίων (δηλαδή μείωση ή αύξηση των χιλιομέτρων των δρομολογίων ή μερική αλλαγή διαδρομής που οφείλεται στην ανάγκη να εξυπηρετηθούν νέοι μαθητές κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης ή σε κάποια απρόβλεπτη ανάγκη – π.χ. εκτέλεση δημόσιων έργων επί οδοστρωμάτων), όποτε προκύπτει ανάγκη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Η επιφύλαξη περί ασκήσεως του δικαιώματος προαιρέσεως πρέπει να αναφέρεται ρητά στην προκήρυξη και στην αναλυτική διακήρυξη του διαγωνισμού. ii) Η δυνατότητα χρονικής παράτασης του αντικειμένου της σύμβασης, με αντίστοιχη αύξηση του συμβατικού αντικειμένου, μέχρι την ολοκλήρωση του επόμενου διαγωνισμού μεταφοράς μαθητών και για διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών μηνών. Η δυνατότητα παράτασης της διάρκειας της σύμβασης πρέπει να αναφέρεται ρητά στην προκήρυξη και την αναλυτική διακήρυξη του διαγωνισμού. .... 4. Προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης: Για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις ειδικότερες προϋποθέσεις των άρθρων 24 & 25 του Π.Δ/τος 60/2007 αποφασίζει η αναθέτουσα αρχή μετά την κατ' άρθρο 2 παρ.2 περ. γ. υποπερ. δδ του Ν.4013/2011 προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ...».

13. Στα άρθρα 134 (ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ) και 136 (Υποχρέωση χρήσης ΕΣΗΔΗΣ) του Ν. 4281/2014 (ΦΕΚ 160/Α 08.08.2014): Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις, ορίζεται ότι : «...134. Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου εφαρμόζονται κατά την ανάθεση και εκτέλεση, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Μέρους Β' του παρόντος από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς. Μπορεί επίσης να εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων και στις συμβάσεις του ν. 3389/2005 (Α' 232), εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. [...] 136. 1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος, από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την υπογραφή και την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου ή μέρους από τις διατάξεις του παρόντος τίτλου μπορεί να μετατίθεται, σε όλες ή ορισμένες κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων, για όλες ή για ορισμένες αναθέτουσες αρχές και σε όλες τις αποφάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων ή σε μέρη αυτών...». Επιπλέον, με την παρ. 3 του άρθρου 201 του ίδιου Νόμου, ορίζεται ότι : «...3. Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Οκτωβρίου 2015. ...».

14. Τέλος, με την υπ' αριθμ. Π1/2390 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (ΦΕΚ 2677/Β/2013) καθορίστηκαν οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.).

III. Νομική Εκτίμηση

15. Το υπό εξέταση αίτημα αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, κατά την έννοια της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 60/2007 περί προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των

διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών». Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ιδίου π.δ/τος, σε συνδυασμό με τον συνολικό αρχικό προϋπολογισμό 1.428.529,38€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή γνώμης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 8 του Π.Δ. 60/2007 και του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ, υποπερίπτωση δδ) του Ν. 4013/2011 όπως ισχύει.

16. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 Π.Δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Εξάλλου, το βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει ο προτιθέμενος να κάνει χρήση των διατάξεων αυτών (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΕ, αποφάσεις της 10^{ης} Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10^{ης} Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14^{ης} Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2^{ας} Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33).

17. Στην προκειμένη περίπτωση τυγχάνει εφαρμογής εν προκειμένω η διάταξη του άρθρου 25 περ. 1 εδάφιο α' του Π.Δ. 60/2007 την οποία επικαλείται ρητά η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας/ Π.Ε. Καστοριάς, για τα δρομολόγια για τα οποία δεν υπεβλήθη καμία προσφορά.

Ειδικότερα, η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α' του Π.Δ 60/2007, στη βάση του οποίου οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, προϋποθέτει:

α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

Με βάση σχετική νομολογία (βλ. ενδεικτικά Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. Αποφ. 121, 153, 346, 409, 498, 499/2013 και 5, 26, 44, 65, 79/2017, ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011,

29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013) σχετικά με την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, παγίως έχει κριθεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 24 και 25 του Π.Δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγούμενο αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία.

β) να μην έχει υποβληθεί, κατά την υπό σημείο (α) ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές να μην κρίνεται κατάλληλη, ή να μην υπάρχει κανείς υποψήφιος,

γ) να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση.

δ) Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως.

18. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την προϋπόθεση, προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας.

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας/Π.Ε. Καστοριάς διενήργησε επαναληπτικό διεθνή ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό για την ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καστοριάς, για το σχολικό έτος 2014 - 2015, συνολικού προϋπολογισμού 420.207,27 € χωρίς Φ.Π.Α. (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 40%) ήτοι 525.825,91€ ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και δικαιωμάτων προαίρεσης, στο πλαίσιο του οποίου δεν υπεβλήθη καμία προσφορά.

Από την εξέταση του φακέλου της υπόθεσης, δεν διαπιστώθηκαν ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες κατά τις διατυπώσεις δημοσιότητας των όρων της υπ' αριθ. 18/2014 διακήρυξης, ήτοι νομικές πλημμέλειες οι οποίες πλήττουν τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων και του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού, ή όροι της εν λόγω διακήρυξης, οι οποίοι βασίμως να μπορεί να θεωρηθούν ότι συνεχονται με το άγονο αποτέλεσμα του προηγούμενου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

β) Ως προς την μη υποβολή προσφοράς ή την μη ύπαρξη υποψηφίου.

Σύμφωνα με το από 27.02.2015 σχετικό Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού, και την υπ' αριθμ. 291/2015 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό, υπό 2.9 και 2.10), διαπιστώθηκε, προτάθηκε και αποφασίστηκε η κήρυξη ως άγονου του επαναληπτικού ηλεκτρονικού διαγωνισμού που αφορά την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καστοριάς, για το σχολικό έτος 2014-2015.

γ) Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:

Από τον υποβληθέντα φάκελο και το σχέδιο απόφασης, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας/Π.Ε. Καστοριάς αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης σε συνέχεια άγονου επαναληπτικού ηλεκτρονικού διεθνούς διαγωνισμού, συνεπώς,

σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ 1α του ΠΔ 60/2007, το οποίο επιτρέπει την προσφυγή «...εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης».

17. Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 25, παρ. 1, περ. α' του Π.Δ. 60/2007, καθώς προκύπτει η συνδρομή λόγου και προϋπόθεσης για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση των υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καστοριάς για το σχολικό έτος 2014-2015, του άγονου, για τα εν λόγω δρομολόγια, προηγηθέντος σχετικού επαναληπτικού διεθνούς ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού δυνάμει των όρων της υπ' αριθμ. 18/2014 διακήρυξης. Επιπλέον, για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας διαπραγμάτευσης, πρέπει να τηρηθούν οι αρχικοί όροι της διακήρυξης.

Εφιστάται η προσοχή της αναθέτουσας αρχής, όπως προβαίνει με ιδιαίτερη επιμέλεια σε σαφή διατύπωση στη διακήρυξη και στις δημοσιεύσεις της προκήρυξης σύμβασης/περίληψης διακήρυξης του ύψους των εγγυήσεων συμμετοχής και καλής εκτέλεσης στο διαγωνισμό, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Κατευθυντήρια Οδηγία 2 (ΑΔΑ: [61620ΞΤΒ-4ΕΓ](#)) της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με θέμα «*Σύνταξη διακηρύξεων και τευχών διαγωνισμού προς αποφυγή συνήθων πλημμελειών των όρων αυτών*», η οποία αναρτημένη και στην ιστοσελίδα της Αρχής www.eaadhsy.gr.

IV. Συμπέρασμα

18. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ κατά πλειοψηφία αποφασίζει:

Την αποδοχή του αιτήματος της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας /Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς και την παροχή σύμφωνης γνώμης σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση για τη σύναψη σύμβασης/συμβάσεων για την ανάθεση των υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καστοριάς για το σχολικό έτος 2014-2015, συνολικού προϋπολογισμού 465.332,66€ χωρίς Φ.Π.Α. (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης) ήτοι 525.825,91€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 13%, σύμφωνα με τη διάταξη του π.δ. 60/2007, άρθρο 25, παρ. 1, περ. α, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και με τον όρο της μη ουσιώδους τροποποίησης των όρων της διακήρυξης του άγονου επαναληπτικού διαγωνισμού που προηγήθηκε, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 29 Απριλίου 2015

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Χρήστος Δετσαρίδης